

Med andre ord finder nærhedsprincippet anvendelse ved vurderingen af, om et givent forhold skal reguleres på EU-plan.

Nærhedsprincippet er i sin natur meget politisk og ikke helt nemt at gøre operationelt. Dette ses eksempelvis også i EF-Domstolens praksis, idet denne indtil videre ikke har tilsidesat en retsakt med den begrundelse, at nærhedsprincip-

pet ikke var respekteret³. Dette samme kunne på sin vis siges om proportionalitetsprincippet, hvilket dog ikke har hindret EF-Domstolen i at etablere en omfattende praksis for fortolkningen af dette princip. At et princip er vanskeligt håndterbart, behøver med andre ord ikke at betyde, at det ikke kan have stor praktisk relevans⁴.

Nærhedsprincippet kontra proportionalitetsprincippet

Nærhedsprincippet omtales en række forskellige steder i såvel det gældende traktatgrundlag⁵ som i den politisk vedtagne forfatningstraktat⁶, ofte sammen med proportionalitetsprincippet.

De to principper kan måske i et vist omfang siges at overlappe hinanden – imidlertid lægges der i det følgende til grund, at der er tale om to separate og af hinanden uafhængige principper:

Nærhedsprincippet indebærer, at EU kun handler i det omfang, den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes på nationalt plan. Nærhedsprincippet er med andre ord et slags supplerende kompetencetildelingsprincip. Er nærhedsprincippet ikke respekteret, har EU ikke kompetence til at handle på det pågældende område.

Proportionalitetsprincippet er derimod ikke et kompetencetildelingsprincip. Anvendelsen af proportionalitetsprincippet er først relevant, når der er truffet beslutning om at handle på EU-plan – herefter er det proportionalitetsprincippet, der fastlægger, hvilke tiltag der finder anvendelse, og hvor indgribende disse skal være.

Man kan med andre ord lidt forenklet sige, at nærhedsprincippet finder anvendelse ved vurderingen af, om der er et problem, der kan og skal løses på EU-plan, mens proportionalitetsprincippet finder anvendelse, når man skal vurdere, hvordan problemet så skal løses. Man kan også sige, at proportionalitetsprincippet regulerer, hvilken type værktøj der skal anvendes – skal sømmet hamres i med en lægtehammer eller med en forhammer? mens subsidiaritetsprincippet anvendes i forbindelse med vurderingen af, om der overhovedet er et søm.

I EU-Konventets arbejdsgruppe 1, der behandlede nærhedsprincippet, siges der følgende om nærhedsprincippet: Da »nærhedsprincippet er et princip, der i hovedsagen er af politisk karakter, og hvis gennemførelse indebærer en omfattende skønsmargen for institutionerne bør

kontrollen med overholdelsen heraf i hovedsagen være politisk.«

De følgende forslag til kriterier for vurderingen af nærhedsprincippet er baseret på EF-traktatens protokol 30, stk. 5 og 6.